Beleidsnota Duurzaamheid Markenheem 2026-2030

markenheem
welzijn · zorg · wonen

Duurzaamheid is niet iets tijdelijks wat stopt zodra doelen behaald zijn. Duurzaamheid is voor de lange termijn en zal continue in ontwikkeling blijven. De lange termijn doelstelling van Markenheem op het gebied van duurzaamheid is:

“Markenheem streeft ernaar een duurzame en verantwoorde organisatie te zijn, waarbij toekomstbestendige zorg leidend is.”

Dit betekent concreet dat we werken met een duurzaam personeelsbeleid. We gaan zuinig om met energie, welke wij zoveel mogelijk zelf duurzaam opwekken en anders duurzaam inkopen. Wij gaan zuinig om met het gebruik van grondstoffen en proberen waar mogelijk onze afvalstromen circulair te maken.

Duurzaamheid loopt als een rode draad door al onze beleids- en kwaliteitsplannen. Het is continue in ontwikkeling en wij stimuleren dan ook innovaties die hiervoor nodig zijn. Wij werken samen met partners in de keten, zowel lokaal als regionaal.

In het nieuwe beleidsplan Duurzaamheid Markenheem 2026-2030 staat het beleid beschreven welke Markenheem nastreeft. Dit beleid sluit aan bij de wettelijke verplichtingen vanuit de EED (Energy Efficiency Audit), de klimaatwet en de Green Deal Duurzame Zorg 3.0. De Green Deal 3.0 is een door de branche afgesproken reeks van maatregelen welke zich richt op vijf thema’s:

- Preventie (voorkómen van zorg, inclusief een gezonde werk- en leefomgeving);
- CO2-reductie (vastgoed (CO2-routekaarten) en vervoer);
- Circulair werken (afval, voeding, bouwmaterialen en inkoop);
- Terugdringen van medicijngebruik en medicijnresten in het afvalwater;
- Integreren van het duurzame gedachtegoed in het (zorg)onderwijs.

Markenheem heeft, net als ruim 300 andere zorgorganisaties, de Green Deal 3.0 ondertekend en heeft als doel om in 2026 voor alle locaties het certificaat brons te behalen van de milieuthermometer zorg. Met dit certificaat laat Markenheem zien duurzaamheid serieus te nemen. Het maakt de verduurzaming niet alleen inzichtelijk voor de organisatie zelf, maar ook voor bewoners, familie, gemeenten, financiers, toezichthouders en zorgverzekeraars. Met dit certificaat scoort Markenheem aantoonbaar beter op het gebied van duurzaamheid dan zorgorganisaties die dit certificaat niet hebben.

Naast een maatschappelijke verantwoordelijkheid biedt het certificaat ook financiële voordelen. Zo belonen zorgkantoren nu al organisaties die gecertificeerd zijn. Daarnaast wordt certificering opgenomen in het zorginkoopbeleid vanaf 2027. Dit maakt het belang van certificering nog groter.

Zorgverzekeraars en zorgkantoren hebben aangegeven dat zij vanaf 2030 idealiter alleen nog zorg inkopen bij zorgorganisaties die voldoen aan de Green Deal Duurzame Zorg 3.0. Hiervoor is niveau brons niet voldoende, maar is het streven minimaal niveau zilver. Van daaruit heeft Markenheem ook de ambitie om in 2027/2028 niveau zilver te behalen voor alle locaties.

Inhoud

1. Inleiding 5
1.1 Doelstellingen beleidsdocument 5
1.2 Beheer van het document 5
2. Visie en Missie 6
2.1 Visie 6
2.2 Missie 6
2.3 Kernwaarden 6
3. Nulmeting 6
3.1 Milieu- en duurzaamheidsmaatregelen 6
3.2 CO^2-footprint 8
4. Werkwijze 8
5. Speerpunten voor niveau brons 9
6. Financiering 10

1. Inleiding

Markenheem heeft, net als ruim 300 andere zorgorganisaties, de Green Deal Duurzame Zorg 3.0 ondertekend. Hoewel dit niet verplicht is gesteld, wil Markenheem zich als maatschappelijke organisatie hier wel aan conformeren. Om te laten zien dat zij hier ook daadwerkelijk stappen in zet, is gekozen voor het certificeringssysteem van de milieuthermometer zorg. Deze certificering, op basis van drie niveaus, sluit aan op de doelen vanuit de Green Deal Duurzame Zorg 3.0.

1.1 Doelstellingen beleidsdocument

Duurzaamheid is steeds belangrijker als onderdeel van een bedrijfsvoering. Het thema is volop in de aandacht door de hoge energieprijzen, maar ook door de maatschappelijke ontwikkelingen. De klimaatdoelstellingen die zijn vastgelegd vanuit het Parijsakkoord en de Nederlandse klimaatwet zijn niet vrijblijvend. Markenheem wil haar verantwoordelijkheid nemen en zich als een duurzame onderneming opstellen.

Met het borgen van doelstellingen in een beleidsplan verdwijnt de vrijblijvendheid en laat Markenheem zien serieus aan de slag te willen met duurzaamheid.

De doelstellingen zijn als volgt geformuleerd:

- Markenheem streeft ernaar om in 2026 voor alle locaties het niveau brons te behalen van de Milieuthermometer Zorg.
- Markenheem streeft ernaar om de CO^2-uitstoot elk jaar te verlagen om te komen tot een reductie van 55% in 2030 en 100% reductie in 2050. Dit staat in lijn met de doelstellingen zoals ze zijn vastgelegd in de Green Deal Duurzame Zorg 3.0.
- Markenheem heeft een CO^2 reductieplan opgesteld. Hierin staan kwantitatieve doelstellingen t.a.v. het verlagen van de footprint voor de periode 2030 en tot 2050.
- Markenheem streeft ernaar om vervuiling van bodem, lucht en water te minimaliseren en volgt hiervoor de eisen vanuit de Milieuthermometer Zorg.
- Markenheem streeft ernaar om de afvalstromen en het grondstofgebruik zoveel mogelijk te minimaliseren en volgt hiervoor de eisen vanuit de Milieuthermometer Zorg.

1.2 Beheer van het document

Het beheer van dit document ligt bij de afdeling Vastgoed en Facilitair.

Dit document wordt herzien indien actuele ontwikkelingen, zowel binnen als buiten Markenheem, hierom vragen.

2. Visie en Missie

2.1 Visie

Binnen Markenheem werken wij vanuit het gedachtegoed 'Positieve gezondheid'. We bieden ondersteuning op gebieden die mensen het belangrijkst vinden in hun leven. Bij Markenheem houden cliënten de regie over hun eigen leven, maar kunnen zij altijd op de organisatie terugvallen.

2.2 Missie

Markenheem helpt ouderen met een zorgvraag in de gemeente Bronckhorst en Doetinchem. Zij levert ondersteuning, welzijn, wonen, persoonlijke zorg en behandeling om zo de kwaliteit van leven zo hoog mogelijk te houden.

2.3 Kernwaarden

De zorg van vandaag gaat steeds meer over welzijn en een goede oude dag beleven. Markenheem draagt daaraan bij, zowel thuis als in het verpleeghuis. In alle activiteiten staan de kernwaarden nabij, bij de tijd en bekwaam centraal.

3. Nulmeting

Markenheem heeft in beeld gebracht:

1. Hoever zij is met het uitvoeren van milieu- en duurzaamheidsmaatregelen;
2. Hoe groot haar CO^2-footprint is.

3.1 Milieu- en duurzaamheidsmaatregelen

Markenheem heeft beoordeeld in hoeverre zij al aan de eisen van de Milieuthermometer Zorg brons voldoet. Op hoofdlijnen staat Markenheem er als volgt voor:

- Er zijn 35 verplichte eisen verdeeld over 15 thema's (zoals energie, afval, catering & voeding en reiniging).
    - Aan 25 verplichte eisen voldoen we.

- 8 eisen hebben we gescoord met “in uitvoering”. Dat zijn met name administratieve/organisatorische maatregelen.
- Aan 2 eisen voldoen we momenteel nog niet.

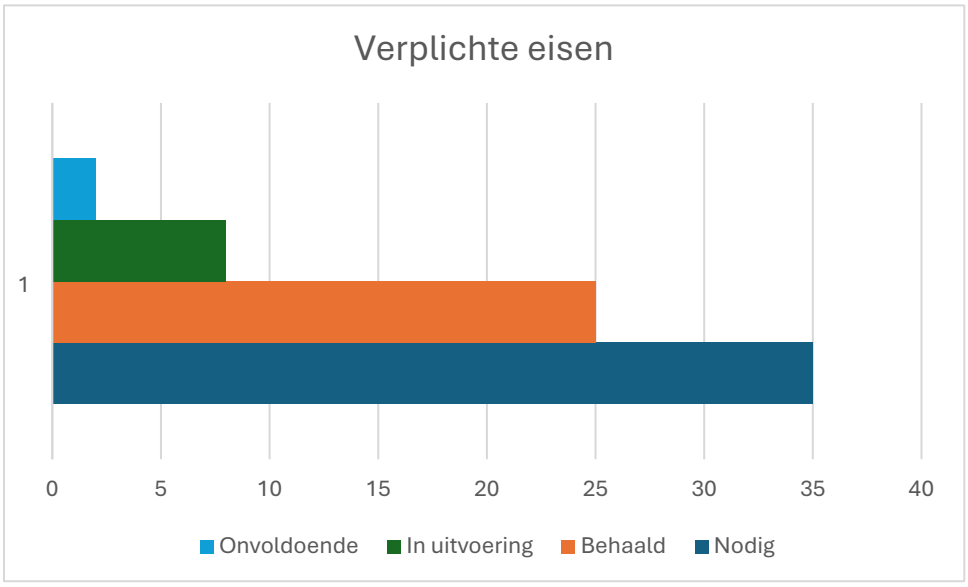

- Naast verplichte eisen dient Markenheem ook te voldoen aan 18 extra eisen om het bronzen niveau van de Milieuthermometer Zorg te behalen. Die mogen zelf gekozen worden uit zo’n 59 keuze-eisen. Markenheem voldoet hiermee al aan 10 extra eisen.

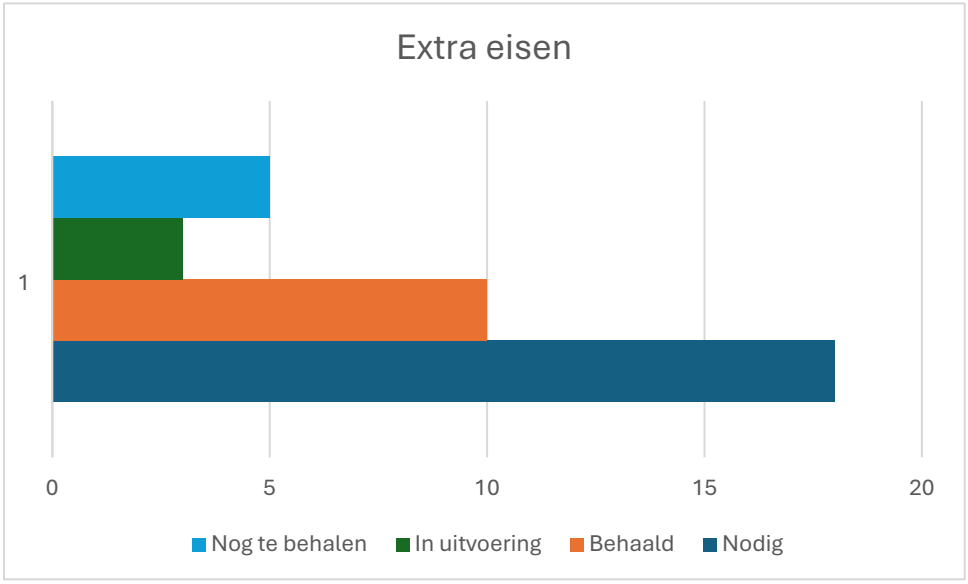

3.2 CO^2-footprint

Markenheem heeft een CO2-footprint opgesteld voor de verschillende locaties. In 2023 is in totaal 1.361,1 ton CO^2 uitgestoten.

Het onderstaande figuur toont de procentuele verdeling van de CO^2-emissie over de verschillende thema's.

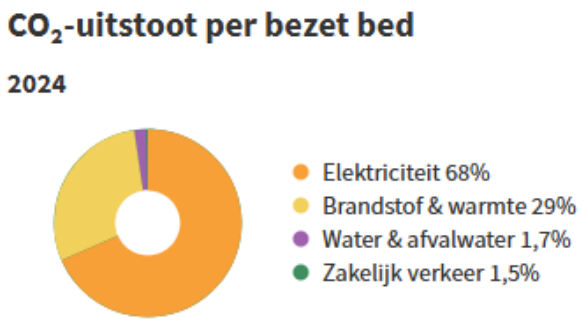

Kijkend naar de CO^2-prestatieladder is een onderverdeling te maken tussen Scope 1, 2 en 3:

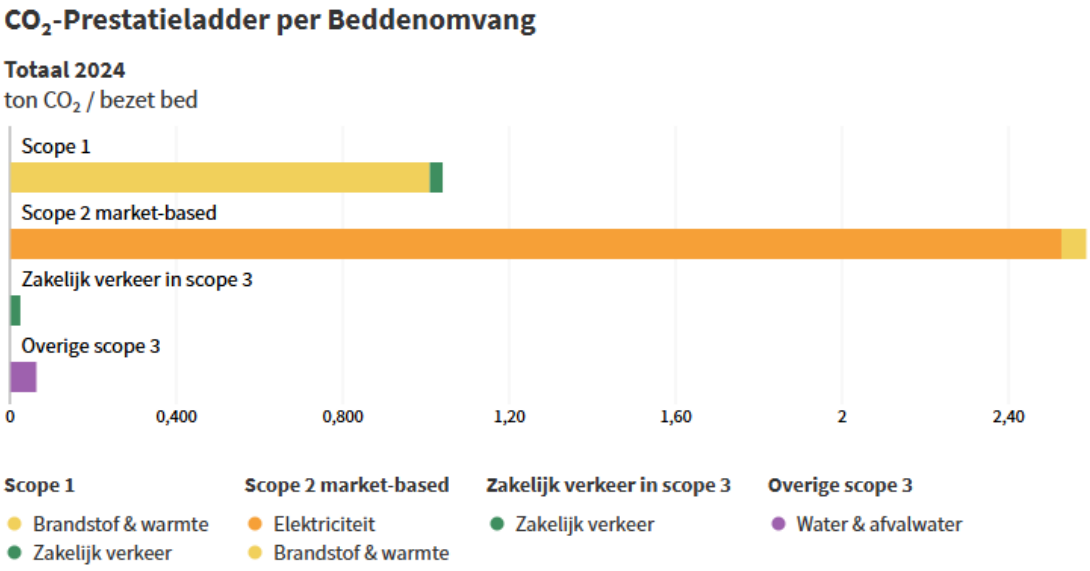

4. Werkwijze

In een excel bestand (beschikbaar gesteld door het Milieu Platform Zorg) houden we onze actuele stand van zaken bij voor iedere eis van de Milieuthermometer Zorg. Hier houden we ook bij wie verantwoordelijk is voor de uitvoering en wat de planning is om een actie op te pakken.

Om onze ambitie te realiseren is inzet van alle medewerkers nodig. Duurzaamheid en de manier van denken die hierbij hoort zal ingebed worden in de genen van de organisatie. De gedetailleerde acties nemen we jaarlijks op hoofdlijnen over in onze jaarplannen. De duurzaamheidscoördinator is hiervoor verantwoordelijk en overlegt met anderen die betrokken zijn bij de uitvoering hierover.

Naast het overkoepelende duurzaamheidsbeleid zijn er op verschillende thema's beleidsstukken opgesteld die in liggen met de Green Deal en de Milieuthermometer Zorg. Dit zijn:

- Plan en evaluatie reductie Gevaarlijke Stoffen
- Plan en evaluatie Duurzame Grondstoffen
- Plan en evaluatie Duurzame Voeding
- Plan en evaluatie Duurzame Schoonmaak
- Plan en evaluatie Duurzame Mobiliteit
- Plan en evaluatie Duurzaam inkopen
- Strategisch vastgoedplan inclusief duurzaamheid
- Plan en evaluatie Duurzaam Groenbeheer
- Plan en evaluatie communicatie over duurzaamheid

Deze afzonderlijke plannen zijn, op het plan Communicatie na, uitgeschreven. Zodra het laatste plan klaar is, worden deze vastgesteld om vervolgens uit te rollen binnen de gehele organisatie. Bij het schrijven van deze beleidsplannen wordt gebruik gemaakt van (externe) expertise op de specifieke onderwerpen.

5. Speerpunten voor niveau brons

Naast verplichte eisen dient Markenheem ook te voldoen aan 18 extra eisen om het bronzen niveau van de Milieuthermometer Zorg te behalen. Die mogen zelf gekozen worden uit zo'n 59 keuze-eisen. Markenheem kiest hier voor focussen op drie thema's:

1. Afval
2. Voeding
3. Groene Zorgproces

De uitvoerende zorg is waar alles binnen Markenheem om draait. Goede zorg voor haar bewoners, zowel in de verpleeghuizen als in de wijk en in de huishoudelijke ondersteuning. Door het onderwerp Groene Zorgproces neer te zetten als focusgebied wordt dit nog beter gepositioneerd. De thema's Afval en Voeding hebben direct te maken met het zorgproces en zijn hierdoor ook thema's waarop de meeste focus ligt.

Voor deze drie speerpunten worden in 2026 werkgroepen vastgesteld die zich specifiek hiermee gaan bezighouden. Waar kunnen verbeteringen worden doorgevoerd, op welke wijze kan CO^2 gereduceerd worden. Wel altijd in het achterhoofd houdend dat goede zorg voor onze bewoners op de eerste plaats staat.

6. Financiering

Met betrekking tot de financiering van het beleid m.b.t. duurzaamheid gelden de volgende principes:

- De kosten van de organisatorische maatregelen vragen vooral een tijdsinvestering en komen grotendeels ten koste van de inzet van de duurzaamheidsadviseur;
- De kosten van het jaarlijks onderhoud van systemen en installaties is onderdeel van de exploitatiebegroting Vastgoed en Facilitair;
- De toerekening van de kosten voor het jaarlijks onderhoud vindt plaats in de begroting van Vastgoed en Facilitair;
- Het aanpassen en/of vernieuwen van systemen en installaties die zijn belegd bij Vastgoed en Facilitair gebeurt op geleide van onderhoud en vereiste vanuit de Milieuthermometer Zorg en daarmee via:
    - het MJOP;
    - het investeringsprogramma Vastgoed en Facilitair;
    - de huisvestigingsprojecten onder regie van Vastgoed en Facilitair;